Переказні доми та мережі ціаопі

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Ціаопі

Китайські мігранти в Сінгапурі надсилали значну частину заробітку своїм родинам у Китаї. Інструментом для цього був *ціаопі* (qiaopi) — лист, до якого додавався грошовий переказ. Понад шістдесят відсотків таких листів адресували батькам або дідам і бабам, переважно чоловікам, що відображає патріархальну структуру китайської родини.[1] Багато мігрантів не вміли писати, тож листи за них складали професійні писарі, які брали від трьох до шести центів за лист.[2]

Ціаопі мали і економічне, і соціальне призначення. Вони утримували родини на батьківщині, оплачували навчання дітей, будівництво будинків і обряди на честь предків. Вони також зберігали за мігрантом місце в родині й селі, а це було важливо для його можливого повернення і для становища в

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

роді. Листи писали діалектами різних громад, адже мігранти шукали писарів зі своєї групи. Тому система переказів зміцнювала діалектну структуру китайської громади Сінгапуру.

Переказні фірми

Листи й гроші доставляли спеціалізовані фірми — *ціаопіцзюй* (qiaopiju). 1887 року в Сінгапурі діяло 49 таких фірм: 34 з них вели теочеви, 12 — хокк'єни, дві — хакка й одну — кантонці. 1886 року вони відправили 180 000 пакунків ціаопі, а через три роки — 280 000.[3] На початку XX століття в Сінгапурі працювало близько 200 переказних фірм. Це значно більше, ніж у Пінангу (70–80), Бангкоку (близько 50) чи Джакарті (20).[4]

Ці цифри показують роль Сінгапуру як вузла. Перекази мігрантів з усієї Південно-Східної Азії йшли через Сінгапур до південного Китаю, тож місто стало головним вузлом коридору між Наньяном і рідними округами.[5] Таку саму роль регіонального вузла грошових потоків Сінгапур відіграє в кожному наступному періоді своєї історії — від ринку азійського долара (Asian Dollar Market) 1968 року до сучасних сімейних офісів.

Як працював переказний бізнес

Переказні фірми поєднували функції пошти, служби грошових переказів і торговельного дому. Вони збирали листи й гроші в мігрантів, часто через крамниці та агентів у їхніх кварталах, і доставляли їх родинам у Китаї через фірми-кореспонденти в рідних округах. Гроші часто не переміщувалися готівкою. Зібрані в Сінгапурі кошти фірми використовували для купівлі товарів або валюти на експорт до Китаю, а кореспонденти потім

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

виплачували родинам гроші з виручки.[6] Фірма отримувала комісію і заробляла на залишках коштів у дорозі та на обміні валют.

Уся система трималася на довірі. Мігранти передавали заощадження фірмам зі своєї діалектної групи й рідного округу та довіряли їм доставити гроші родинам, яких самі не бачили роками. Фірми, своєю чергою, покладалися на кореспондентів у Китаї, яким довіряли. Розписки й відповіді поверталися тим самим шляхом і підтверджували доставку. Втрати через шахрайство чи банкрутство траплялися, проте понад століття мережа залишалася напрочуд надійною.

Розквіт, занепад і спадщина

Найбільшого розквіту переказний бізнес досяг у роки після Другої світової війни, коли став одним із найприбутковіших у Сінгапурі. Кількість фірм скоротилася з близько 200 наприкінці 1940-х років до приблизно 60 у 1970 році: політичні зміни в Китаї та перетворення Сінгапуру на національну державу підірвали систему.[7] Значну частину решти бізнесу перебрали банки, зокрема китайські банки Сінгапуру. 2013 року документи ціаопі внесли до реєстру ЮНЕСКО «Пам'ять світу».[8]

У сучасного комплаєнс-офіцера переказні фірми викликають неприємні асоціації. Неформальні системи переказу цінностей, які переміщують гроші мережами довірених кореспондентів, часто без фізичного руху коштів, добре відомі в боротьбі з відмиванням грошей. Ті самі риси, що робили систему ціаопі ефективною, — довіра в закритих мережах, розрахунки через торгівлю та мінімум документів — ускладнюють нагляд за її

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

сучасними наступниками. У частині H цієї книги розглянуто, як Сінгапур сьогодні регулює платіжні послуги та переказний бізнес.

Поширена помилка

Китайські мережі Сінгапуру іноді описують як закриті системи, що трималися лише на родинних зв'язках. Насправді вони були багатошаровими. Родина утворювала внутрішнє коло, рід і земляцька асоціація — наступне, діалектна група — ширше, а китайська громада загалом — найширше. Кожен шар мав власні інституції та власний рівень довіри. Успішні купці, як-от Тан Ток Сенг (Tan Tock Seng) і Сіа Ю Чін (Seah Eu Chin), також будували стосунки з європейськими домами та колоніальним урядом. Мережі були досить відкритими, щоб поєднуватися з ширшою економікою, і досить закритими, щоб забезпечувати виконання зобов'язань між своїми членами.

Примітки

1. "Qiaopi: Remittance letters from Chinese migrants", *Culturepaedia* (Singapore Chinese Cultural Centre), дата звернення: вересень 2026 р.: понад 60 відсотків адресовано дідам і бабам по батьківській лінії або батькам, переважно одержувачам-чоловікам. ↩
2. "Qiaopi: Remittance letters from Chinese migrants", *Culturepaedia*, дата звернення: вересень 2026 р.: листи часто писали професійні писарі, які брали "three to six cents per letter". ↩
3. Hong Liu and Huimei Zhang, "Singapore as a nexus of migration corridors: The qiaopi system and diasporic heritage", *Asian and Pacific Migration Journal*, 2020 (анотація та резюме): 49 ціаопіцзюй 1887 року, з них теочеви контролювали 34, хокк'єни 12, хакка 2 і кантонці 1;

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

"180,000 packages of qiaopi sent in 1886, which increased to 280,000 three years later". ↩

4. Liu and Zhang, "Singapore as a nexus of migration corridors", *Asian and Pacific Migration Journal*, 2020: приблизно 200 ціаопіцзюй у Сінгапурі на початку XX століття проти 70–80 у Пінангу, близько 50 у Бангкоку та 20 у Джакарті. ↩
5. Liu and Zhang, "Singapore as a nexus of migration corridors", *Asian and Pacific Migration Journal*, 2020: переказні фірми та ділові асоціації закріпили за Сінгапуром роль головного міграційного коридору, що пов'язував китайські громади Південно-Східної Азії з їхніми рідними місцями. ↩
6. Про бізнес-модель переказних фірм, зокрема використання зібраних коштів для торговельних і валютних операцій та розрахунки через кореспондентів у Китаї, див. Liu and Zhang, "Singapore as a nexus of migration corridors", а також розділ "Money by Mail to China: Qiaopi and Chinese Remittance in Singapore" у виданні Kwa Chong Guan and Kua Bak Lim (eds), *A General History of the Chinese in Singapore*, 2019. ↩
7. Liu and Zhang, "Singapore as a nexus of migration corridors", *Asian and Pacific Migration Journal*, 2020: повоєнний період був "golden era"; кількість ціаопіцзюй "declined from its peak of 200 in the late 1940s to about 60 in 1970". ↩
8. "Qiaopi: Remittance letters from Chinese migrants", *Culturepaedia*, дата звернення: вересень 2026 р.: ціаопі були "included in the UNESCO Memory of the World Register in 2013". ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com